

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám. Gergurov-féle házban,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A bács megyei nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap és esztőtűtkön.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt. 50
Egy hóra 85 kr.
Egyes szám ára 10 kr. a vasárnapi szám 15 kr.

Előfizetési felhívás

a

„Zombor és Vidéke“

XIV. évfolyamának III. negyedére.

A „Zombor és Vidéke“ e megye ellenzéki érületű közönségének sajtó organuma — közel másfél évtizeden át halad a „Zombor és Vidéke“ kijelölt ösvényén előre nem sikertelenül, mert az események napról-napra igazat adnak nekünk.

Mikor a lap 14 évvel ez előtt megindult, programjának sarkalatos pontja volt: a vármegyei korrupció ostromozása.

Ha most, 14 év elteltével a vármegyében széttekintünk: óriási haladást észlelünk azon a téren, a mely a közigazgatás megtisztulásához vezet.

Fél év mulva vármegyei restauráció lesz. De e restauráció előre veti árnyát. A megye élén dr. Vojnits István áll, mint a kormány közege, az első tisztviselő nem Schmausz Endre lesz.

A főszolgabírói karban is nagy változások fognak beállani. A központi tisztviselők közül kihull a selejték.

Bácsvármegye közeledik megifjulás felé. E tények hangosan szóló bizonyítékai küzdelmeink sikeres voltának. A 14 éven át való sokszor elkeseredett eszme-harcban a győzelem — mint az előrelátható volt — azoké, akik a régi slendrián-rendszert elitelték s követelték Augiás istállójának kitisztítását.

De a vármegyei s városi közigazgatás megjavítása csak kiindulópont volt. A „Zombor és Vidéke“ rövid idő elteltével az ellenzéki politika zászlaját is erős kézzel ragadta kezébe s vitte diadalról-diadalra előre.

A nemzeti párt Bácsvármegyében otthonnal bír.

Az országos képviselő-választó kerületekben az ellenzéki politika dominál. A jövő évi választások meg fogják mutatni, hogy küzdelmeink e téren is sikeresek voltak.

De ezzel nem akarjuk azt mondani, hogy még a jövő évben is a szabadelvű párttal fogunk szemközt állani.

A szabadelvű párt utolsó napjait éli. Néhány hó mulva Apponyi Albert gr. nevére fogják Magyarország uralkodó kormányát megjelölni. Ebben még csak a fanatikus mamelukok kételkednek. A józan politikai közvélemény tisztában van vele s nagy reményeket fűz hozzá. A „Zombor és Vidéke“ tehát küzdelmeinek — ugyszólván — végeztéljait előtt áll.

Nem mintha letenni készülné fegyvereit, melyekkel támadott, hanem előre jelzi csupán jövődő álláspontját.

Azon tisztelt előfizetőink, akik 14 éven át kitartottak zászlónk mellett, bizonyára megadják a harezi eszközöket arra, hogy a támadó politika utolsó ütközeteit is megvívjuk.

Azontul is teljesíteni fogjuk kötelességünket.

A „Zombor és Vidéke“ előfizetési feltételei a következők:

Egész évre . . . 10 frt.
Fél évre . . . 5 frt.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . . . — frt 85 kr.

Hazaftas tisztelettel

„Zombor és Vidéke“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Az agrár-kérdéshez!

A szabadság-harc előtti időben Magyarország nyers terményeinek dúsgazdagsága mellett közlekedési eszközök hiánya és szigorú vám sorompói miatt csak nem a saját zsirujában fult meg, — és az előrehaladt nyugoti Európa gunnyal mutatott

reánk szegény gazdákra, kik az anya természet kincseit értékesíteni nem valánk képesek. Most is úgy vagyunk nyers terményeinkkel, csakhogy nem a világtól való elzárkózottság, hanem a miatt, mivel mint modern állam óriási vasuti hálózatunk és szabadelvű vámtarifánk folytán kénytelenek vagyunk az általános gazdasági válságban részt venni, — és a mező gazdasági termények általános elértéktelensége miatt, kivált gazdag terméskor, közel vagyunk a régi állapothoz, hogy t. i. a leszállott árak mellett, csak nem saját zsirunkban fulunk meg. Ez az agrár-kérdések központja, mely közül minden más kérdés másod rendű, — és miután annak orvoslása nem tőlünk, hanem az általános helyzettől függ, — olyan eszközök után kell néznünk, — melyek ezen bajokat, legalább enyhítsék, ha már meg nem szüntethetik.

A nyers termények productiója tehát mai napság üzletileg ki nem fizeti magát, de sőt alig téríti meg a reá fordított költségeket. Sajátságos! Közép európai helyzetünk miatt részt kell vennünk a modern államok költséges háztartásaiban, és különösen tulsok azon improduktív hadügyi kiadás, melyeket ezen kedvezőtlen száraz földi fekvésünk folytán, ellenséges népek közé bekeelve, viselnünk kell. A mezőgazdaság még mindég azon el nem tagadható nyilt alap, — melyre a legsúlyosabb állami adó hárul, — mely iránt annak mai, a modern igények szerint élő birtokosa, a legtöbb igényt támasztani kénytelen, és a földmivelés ma-holnap kénytelen lerokadni a reá oktroyált terhek alatt, kivált a nyers terményeknek ilyen silány árai és ily elértéktelensége mellett. Nem marad ennek folytán más hátra, mint a földmivelés ezred év óta taposott utját elhagynunk, és kivált nagy birtokosainknak, kiknek inkább módjában áll, kiterjedt birtokaiikon mező-gazdasági ipart kezdeményezni. Nyersterményeink a világ versenyében, és pedig annál inkább mennél többet termelünk, vite produktumává válván, azokat lehetőleg még a

gazdasági udvarban keresett gyártmányokká kell átalakítanunk, és így azoknak biztos és jövedelmezőbb keletet biztosítani. Fájdalom mágnásaink ezt még szórványosan sem fogták fel teljes fontosságában, a nagy birtokos és annak különben képzett tisztje, a füstölő gyári kéményt mind ekkoráig, mit a gazdasággal össze nem férhető idegen elemet, perhorrescálták. Pedig a gyári ipar egészen jó össze egyeztethető a fényes grófi, vagy hercegi koronával, hisz ott van e tekintetben Anglia, — melynek legelső mágnás családjai gyapju bárókból és takácsokból állottak, és állnak részben ma is. Földmívelési ipar jöjjön el a te országod, — ezen jelszó járja be hazánkat, — mely répa cukorgyárok, gőzmalomok, — szesz és keményítőgyárok s más iparágak kezdeményezésével testté válik. Példának hozom fel e tekintetben Cseh-országot, mely 60 répacukor 600 sör és 1000 szeszgyáraival oly tömeget gyártja fel a nyers terményeknek, hogy azok hiányát az idegenből kell pótolnia, — és ezzel mezőgazdaságának, ez óriási gyári földmiveléssel, olyan piacot terem, hogy a válság ott sokkal kevésbé érezhető, mint itt, ezen aviticus nyers termelésünk mellett. De mit mondjunk ahhoz, hogy nálunk nem csak a nagybirtokosoknak nincsen érzéke az ipari berendezkedés és üzlet iránt, de tőkeik is olyan korlátolt látókörű és konservatív, hogy inkább a kétséges vállalatokat keresi fel, a helyett, hogy alig elhelyezhető tőkéjét valami biztos hasznot kínáló mezőgazdasági vállalatba fektetné. Meghagyja a magyar tőke magát a külföldi tőkével előztetni, — melynek kockázata itt, a reálnézve idegen országban, sokkal nagyobb, mint a belföldi bankárnak, és megengedi, mert a cukorgyáraknál, hogy a nagygyermények évente Páris és Berlinbe vándoroljanak.

Nálunk meg van minden tényező egy sikert ígérő mezőgazdasági nagy ipar üzésére, — az Európa szerte ismert gazdag termőföld, az elhelyezésre váró tőkek, melyek a budapesti pénztárakban hevernek, és a kellő elegendő munka erő.

A mely munka erőt az előreladott, gépileg kezelt földmívelés kérés-képtelenné tette, — úgy hogy annak az év legnagyobb szakában a munka és életfenntartás feltétele hiányzik, a meghonosítandó mezőgazdasági nagy ipar felkarolja és megélhetését biztosítja. A munkás kérdés ezzel, nem mondom megoldva, de legalább is enyitve lesz. Így tehát csak rajtunk áll, hogy ne csak földmivelő, hanem iparos ország is legyünk, — mi ha meg lenne, ha t. i. a földmivelés és ipar egyesülve ki aknázná ezen ország kincseit bajainkon sokban segítve lenne, — és agrárius nyomorúságaink sokban apadnának.

R. A.

Vármegyei közgyűlés.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának az évi II-ik rendes évnegyed közgyűlése folyó évi június hó 25-ik napján s a szükséghez képest a következő napon mindenkor reggeli 9 órakor a vármegyei székház nagytermében fog megtartani, melynek tárgysorozatából a következőket emeljük ki:

1. Alispáni jelentés a vármegyei közgyűgyek állapotáról.

2. Belügyminiszteri körrendelet az 1886. évi XXII. t. c. 148., 149. és 155. §-ai alapján hozott határozatoknak az illetékes pénzügyigazgatósággal és felméri felügyelőséggel leendő közlése tárgyában.

3. Ugyanannak intézvénye, melylyel Monostorszegh községnek „Bodrogh“ előnévvel való ellátását engedélyezi.

4. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter intézvénye Zenta rendezett tanácsú város képviselőtestülete által a városi mezőgazdasági bizottság szervezéséről és ügyrendjéről alkotott szabályrendeletnek a törvényhatósági bizottság elé leendő terjesztése tárgyában.

5. Belügyminiszteri körrendelet a m. kir. pénzügyminiszter részéről 1894. évi augusztus 11-én 53236. sz. a. kiadott körrendelet 39. §-ának végpontja értelmében a korcsmákra, szabályrendelet iránt.

6. A szegei kereskedelmi és iparkamarának a Torzsa község területén alakítandó ipartestület alapsabályai tárgyában adott véleményes nyilatkozata.

7. Schmausz Endre kormányzó alispánnak 804/1895. számú értesítése, melyben tudatja, hogy Weszelinovits Milorád palánkai szolgabíró az államtudományi államvizsgálati bizonyítványát bemutatta.

8. Alispáni előterjesztés a főispáni hivatalos helyiségek bebutorozása tárgyában.

9. Szeben vármegye közönségének átirata a vármegyei tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzet javadalmaszásának rendszeres javítása iránt a m. kir. belügyminiszter urhoz és a képviselőházhöz intézett kérvény partolása tárgyában.

10. Hegyessy Benő csávolyi lakos, körorvos folyamodványa, melyben a Csávoly, Felső-Szt-Iván, Rém, Matheovics és Tatabáza környékből alakított egészségügyi kört feloszlattani s eme községekből két egészségügyi kört alakítani kér.

11. Petrovoszellő község képviselőtestületének határozata gázcsövek beszerzése tárgyában.

12. Szeghegy község képviselőtestületének határozata a létesítendő honvédszoborhoz leendő hozzájárulás tárgyában.

13. Német-Palánka község képviselőtestületének határozata az ottani kórház tatarozása tárgyában.

14. Jankovác község képviselőtestületének határozata a jegyzői lakház kijavitása tárgyában.

15. Kaymár község képviselőtestületének

T Á R T A L O M.

Abauj-Torna vármegye és Kassa.

Irta dr. JÓKAI MÓR
(Vége.)

Ekkor az özszeesküvés fejei: Zrinyi, Frangepán, Nádasdy, megrettenve saját rosszul kezdett művüktől, eldobták a fegyvert s futottak Bécsbe, tisztára mosni a kezeiket. Az egész lázadást a protestáns főurakra hárították. Csak a Thökölyek és Petrőczy nem futottak el. Ők kitűzték a zászlókat sziklaváraitra s bevárták az ostromot. Dühös ellenállás volt, de megtörtetett.

A császáriak cselrel Wesselényi özvegyét, Széchy Máriát elfogva, bezárták Bécsben egy apácakolostorba, Murány várát meg addig dulták, bontották annak falait, míg ráakadtak arra a kőszekrényre, a mibe Wesselényi elrejté az özszeesküvés okiratait. És ezzel aztán ki volt tárva előttük minden titok. Nádasdyt és Zrinyit újra elfogták s osztrák rendkívüli vértörvényszék elé állították, Lobkovitz, a mindenható miniszter, sem az egyiket, sem a másikat nem engedte a császár elé jutni. Éppen úgy Frangepán töredelmes könyörgését sem. Elsikkasztá a ma-

gyar tanácsosok kérelmeit is, sőt még a római pápa intó levelét is, ki a hatholikus főurakért engesztelő szavát közbeveté

Nádasdy Ferenczet Bécsben, a városház egy földszinti teremben fejezték le, Zrinyit és Frangepánt a bécsujhelyi fegyvertárban végezték ki.

A nagyok után következett a kisebbekre a sor. Háromszáz nemes urat és protestáns lelkeszt fogdosták össze. Ezeket már Magyarországon magyar bírák elé állították, a mi azonban rájuk nézve nem tett különbséget, mert ezek is halálra ítélték őket. I. Lipót ugyan a halálítélet közül csak kettőt erősített meg, a többiit megkegyelmezték örök várfogságra, vagyonukat elkobozták, ingó birtokukból, a mit az elfogó katonatisztek meghagytak, osztoztak a bírák és közvándlók. A kinek fia, leánya volt, azokat bedukták a jezsuiták és az apácák kolostoraiba.

Le volt már verve minden ellenállás Magyarországon. A ki csak fegyvert viselt, az mind meg volt zsiszbasztva: lehetett minden erőszakos rendszabályt keresztül vinni. Neki rontottak a protestánsoknak. Elfoglalták templomaikat, iskolákat, Kassán visszavették a székesegyházat a lutheránusoktól, elvették

a templomokat és iskolákat a kalvinistáktól; a protestáns lelkeseket az egész Felső-Magyarországon összefogdostatták, kényszerítették maguk ellen bizonyosságot tenni a lázadásban való részvételtől, azután elküldték őket gályarabságra.

Ez az erőszakoskodás pedig csak ellenküzdelmet szült; a protestánsok szintén egész csapatokat képezve torolták vissza a hitfeleiken elkövetett sérelmeket, Petrőczy István, Kende Gábor, Szuhay Mátyas, Szepes Pál fél Magyarországot bekalandozták, a pápistákat zaklatva.

Még akkor nem volt a „kurucz“, „labancz“ elnevezés; azt mondták e helyett „német vallás“ — „magyar vallás“.

A kegyetlen Kob, a kassai kapitány, legjobban értette az embertelen üldözést. Körleveleiben jelvényül véres bitófa és kerék volt ábrázolva.

A kassai piacpon huszonkét protestáns urat láttak az ő parancsára karóba huzatni s negyvennek fejt vetetni, négy protestáns nemest elevenen tűzbe vetettet s lófarkon hurczoltatott meg.

Ezt a kegyetlenkedést aztán a magyarok megint azzal torolták meg, hogy Kobnak egy ezredét elfogva, valamennyi tisztjét ka-

nek határozata a községi pénzék és érték-papírok elhelyezése tárgyában és ez ellen Marjanovits Tadia és társai által beadott feleletben.

16. Uj-Vérbász község képviselőtestületének határozata egy „községház építési alap” létesítése tárgyában.

17. Veprovác község képviselőtestületének határozata egy új toronyóra beszerzése tárgyában.

18. Déronya község képviselőtestületének határozata a községi jegyző jutalmazása tárgyában.

19. Uj-Palánka község képviselőtestületének határozata nyári gyermek-menedékház felállítására tárgyában.

20. Bács-Kula község képviselőtestületének határozata az ezredéves kiállításán résztvevő iparosok segítése tárgyában.

Magyarország és Bosnyákország.

Budapest, jun. 18.

A magyar delegáció négyes albizottsága tegnap tartott ülésén foglalkozott az okkupált tartományok ügyeivel, és pedig először az u. n. megszálási hitellel, ami a hadügyminiszter rendkívüli költségvetésében foglal helyet, s évről-évre csökken abban az arányban, amint az okkupált tartományok konzolidálása halad és így az ott tartott csapataink létszáma leszállítható. Ennek az ügynek elintézése után kerül a sor Bosnyákország és a Hercegovina kormányzásának megbeszélésére, ami abból áll, hogy a bizottság tagjai fölvetnek egyes kérdéseket, előhozhatnak bizonyos panaszokat, amelyek a delegáció legutóbbi ülésezése óta leginkább az újságokban fölmerültek, s Kállay Béni közös pénzügyminiszter, az okkupált tartományok genialis kormányzója, ezeknek a főlészólásoknak a kapcsán megadja a szükséges fölvilágosításokat, néha az egész esztendő történetének hí tükkrét is előterjesztvén, aminek a neve bosnyák e x p o z é. A nyert utbaigazítások alapján a bizottság azután kimondja, hogy helyesle-e a miniszter eljárását vagy nem.

Ennyiből áll a bosnyák-hercegovinai

kormányzat ügyeinek delegációnlis tárgyalása. Mert a költségvetésnek sem bevételi, sem kiadási része határozathozatal tárgyát nem képezi; Kállay Béni minden évben előterjeszti a költségelölirányzatot, hanem az csak tudomásul szolgál, míg a számszámadási ellenőrzést a magyar és az osztrák kormány és a legfőbb közös számvevőszék gyakorolja. Az évről-évre előtűnk megjelenő vaskos füzetek sűrű számszlopaival, annak ellenére, hogy magyarázó szöveget soha egy bötünyt azokban nem találunk, ékesszóló tanúságot tesznek Kállay Béni okos pénzügyi politikájáról, amelyet akármennyi delegációnlis határozat szélszörűbbé nem tehetne. Legjobb bizonygató erre nézve az a körülmény, hogy a bosnyák-hercegovinai kormányzat soha Magyarországtól áldozatokat nem kíván szükségleteinek fődözésére. Kállay Béni jó országutakat, egész vasuti hálózatot, gyönyörű középületeket épít, az iskolák számát évről-évre szaporítja, előmozdítja a kultúrafejlődés magasabb rangú intézetek alapításával, az ipar, a bányászat, az állattenyésztés, a mezőgazdaság föllandulását stb.; mindez rengeteg pénzt nyel el, hanem azért a bosnyák budget nem ismeri a deficiztet, ott mindig annyit adnak ki, amennyit be vesznek. Ez a rendszer kitudókn beválék úgy, hogy a kormányzat rendszer föladatainak példás ellátása mellett évről-évre jut pénz beruházásokra és rendkívüli kiadásokra. A jövő évi előirányzat a kiadásokat 14,368.296 frttal, a bevételeket 14,413.590 frttal állapítja meg, marad tehát fölöleg 45,294 frt; figyelembe kell azonban vennünk, hogy az 1896-i kiadás az 1895. évi-höz képest 357,576 frttal, a bevétel 328,600 frttal emelkedik, úgy hogy ha a kiadás az idei keretben maradna, akkor a fölölegnek 1896-ra 402,370 frtra kellene rugnia. Ezek a számok mutatják elég világosan az okkupált tartományok örvendetes anyagi gyarapodását.

A négyes albizottság tegnap ülésén Berzeviczy Albert nagyon fontos és nagyon megszívlelendő figyelmeztetéssel for-

dult a magyar közvélemény felé. Emlékeztetett arra a kapesra, amely a mohácsi vész előtt századokon át Magyarországhoz fűzte Bosnyákországot és kívánatosnak mondotta, hogy ez a kapesolat legalább kulturális téren újból létesüljön. Valóban ideje volna, hogy a magyar intelligencia és a magyar üzleti világ több figyelmet fordítson az okkupált tartományok felé és a magyar geniusz elfoglalja ott megfelelő helyét. Magyarország missziója, hogy a nyugoti kulturát közvetítse a Keletre; ennek a missziójának sehol hathatósabban elegendő nem tehet, mint épen Bosnyákországban és pedig annál könnyebben, mert hiszen magyar államférfiu teremti újjá ezt az országot s ő mindig szívesen, örömmel veszi, ha magyar ember képzettségét, tehetségét, üzleti tőkéjét s vállalkozó szellemét az okkupált tartományokban akarja gyümölcsösöztetni. A jogos magánérdek s a magasabb közérdek egyaránt kielégítést nyerne, ha Berzeviczy tegnap fölszólalása nem találta sikert föllekre Magyarországon. Bevándorlók, vállalkozók, kereskedők, hivatalnokok, tőkepenzesek a monarchia és Európa minden részéből jelentkeznek s a magyarok mindig elenyészően esekély százalékot képeznek közöttük. Miért? Hiszen folytonosan panaszát hallunk a legkülönbözőbb hivatások köréből, hogy a nagy verseny miatt megélni alig lehet; hanem azért annyira nem tudjuk összeszedni magunkat, hogy megtanulnánk bosnyákul és kimennénk a Száván túl megkeresni kenyereinket. Kállay Béni éppen tegnap említette a négyes albizottság ülésén, hogy nem tud elég képzett tanítót kapni; 7 iskola be van csukva, mert nincsen megbízható, jó tanerő. Hallotta-e már valaki, hogy magyar fiatalember megtanulván bosnyákul, amikor megszerezte a tanítói oklevelet bosnyák tanítói állásra pályázott volna? Eszébe sem jut senkinek, pedig jó fizetést kapna, bizony állással. Ez az egy példa körülbelül jellemző az egész magunktartására nézve az okkupált tartományokkal szemben; ahelyett, hogy tör-

róba húzták. Harminczheten voltak, csak egyebet bocsátottak el hirmondónak.

Rettenetes hadjárat volt ez s mellette a kizsárolt köznép szenvedett legtöbbit, úgy hogy az érezte magát boldogabbnak, a ki a pogány török uralma alatt megpihenhetett a keresztény atrocitások elől.

A szabadság zászlaját kibontotta Thököly Imre. A zaklatott, sanyargatott magyar sietett a nemzeti zászló alá.

Thököly okosan kikerülte megelőző vezértársainak azt a hibáját, hogy a harco a vallásharom megtorló pusztításaiva tették, ő visszaadta annak szabadságharcezi jellegét s ezzel a katolikus hazafi pártot is maga körül gyűjté.

Egyik vezére Józsa István táilyai plébános és egri kanonok volt. Ez ejtett legérzékenyebb csapást a császáriakon, kik Szikszónál döntő ütközetet vesztek Thököly ellen.

Ekkor I. Lipót vissza kezdett hajolni az alkotmányos ut felé. Országgyűlést hitt össze Pozsonyba.

Thököly ezalatt maga is alkudozott I. Lipóttal a kibékülés iránt; de alkudozásainak egészen más alapja volt, mint a politika; zerelem volt az. Thököly szenvedélyesen

szerette a korán elhunyt Rákóczy Ferencz ifju szép özvegyét, Zrinyi Ilonát, ki azonban két kis gyermekével, Juliával és Ferenczcel együtt a császárnak keze közt vala.

Thököly békülékenyen mutatta magát, hogy szerelme tárgyát ellenségei kezéből kivehesse: a szinlelés sikerült. Hogy a család még elhihetőbb legyen, Thököly hűgát, Évát ugyanakkor az ujon választott nádor, Eszterházy Pál vette feleségül. Tüz és víz összeházasult már.

Csak egyet felejtettek ki számításból. Azt, hogy ez a tündér szépségű hölgy a — lefejezett Zrinyi Péternek a leánya s hogy ez atyja és nagybátyja halálát nem felejté oly könnyen. Hogy a midőn Zrinyi Ilona a kezét Thököly Imre kezébe teszi, annak a saját lelke erejét is általadja.

A vasvári béke által biztosított keserves fegyverszünet a törökkel vége felé járt. De Thököly nyerte meg a diván tanácsait, nem I. Lipót. A császár követének azt felelte a szultán a fegyverszünet meghosszabbításának ajánlatára, hogy állítsa vissza Magyarország alkotmányát úgy, a hogy 25 év előtt volt.

Mintthon pedig erről a bécsi kormány hallani sem akart, Thököly megigente a háborút I. Lipótnak.

Thökölynek egy ezredese, Szirmay Endre, egy éjjel megrohanta Kassát. Csak a fellegrát foglalta el; de e sikerre ott termett maga Thököly is egész seregével, a várost vívni. A kassai polgárok maguk rohantak rá a császári sereg fötisztjeire s azokat elfogdasva, megnyiták a kapukat Thököly előtt. A császári ezred nagyobb része maga is átállt Thökölyhez s annak seregében a német dandár magvát képezte később.

Majd ujra a császáriak kezére került Kassa, a kik folytatták embertelenül a protestánok üldözését. Még egyszer felgyújtotta a szabadságharcezi tüzet II. Rákóczy Ferencz s a megzaklatott város készséggel nyitotta meg kapuit előtte. Elvesztett a harce. De nem volt gyümölcsstelen. Megnyitotta az utját a kibékülésnek. Ugy mint egy század mulva a szabadságharcezt követő gyászos korszak egyengette a kibékülés utját a király és nemzet közt. Ez a dicső nap áldást hozott Kassára is. Azóta megy nagy lépésekkel előre a haladás, a kultura mezején. Hajdan erős vára, kulcsa Felső-Magyarországnak, tűzhelye a harcezi viadaloknak; ma a modern műveltség vára, a nemzeti élet tűzhelye Felső-Magyarországon.

ténelmi hagyományainknak, jelenlegi érdekeinknek megfelelőleg megvetni igyekeznünk lábunkat Bosnyákországban, inkább télen passzivitással nezzük az idegen elemek folytonos térfoglalását.

Hogy Európa egyik legelmaradottabb és legelvadaltabb országából a Balkán-félsziget mintarészből lesz ide s tova, a dicsőség ezért a miénk, magyaroké, mert Kállay Béninek, magyar államférfiunk talentuma, nagy tudása, és fáradhatatlan tevékenysége hajtja végre ezt a nehéz munkát, amelynek sikerében nagyon kevesen bíztak akkor, amikor megkaptuk az európai mandátumot. Hanem, hogy a haszon is a miénk lesz lesze-e, az épen attól függ, hogy mennyiben tudjuk hasznunkra fordítani a kínáló kedvező alkalmat.

Szokolay Kornél.

Városi rendkívüli közgyűlés.

— Tartott 1895. évi jun. 22-én. —

Zombor szab. kir. város törvényhatósága a bizottsági tagok gyér részvetele mellett rendkívüli közgyűlést tartott f. hó 22-én, mely alig ¼ órát vett igénybe.

E közgyűlésen néhány kisebb jelentőségű ügy tárgyalott le.

Első sorban a belügyminiszter rendelete az építészeti szabályrendelet tárgyában. A miniszter csekély módosítással szankcionálta az új építészeti szabályrendeletet. A módosítások közt legfontosabb az, hogy a mennyiben a város 30 nap alatt nem határoz a beadott terv tárgyában, akkor az építést meg lehet kezdeni.

A különféle számadások — melyek igen ügyes csoportosításban s könnyen áttekinthető alakban előzőleg a bizottsági tagoknak megküldettek, észrevétel nélkül elfogadtattak.

A városi árvaszék 1893. évi árwapénztári számadásokról névze a felmentvényt megadati javasolja, a közgyűlés a fölmentvényt megadja.

A baja-zombor-újvidéki vasút építési vállalat kérvénnyel járult a városhoz, hogy pályaudvarának kibővítésére adjon át némi földterületet. A város 50 kr-ával 557 □-öt földet átad. 425 frtnyi fa és csemete árának külön megtérítése mellett.

Ugyanezen vasut részvénytársulat a város által megszavazott 50,000 frtnyi hozzájárulási összeget átengedte a bécsi Unionbanknak, s erről a várost értesíté. A város ezt tudomásul veszi azzal, hogy az Unionbanknak, is csak a részvények átadása ellenében fog fizetni.

A városi utkaparók szolgálati viszonyait szabályozó szabályrendeletit tervezet elfogadtattott. A zombori kereskedő ifjak alapítványáról alapító levél állítottat ki, a mi a kultuszminiszterhez terjesztett föl.

A városi számvetés javaslatára Hunczinger Vilmos 18 frtnyi birtok-változási illetheke leiratni rendeltetik.

Városi ügyek.

Pályázat. Zombor szab. kir. város tanácsa az üresedésben lévő és 900 frt évi fizetéssel s 100 frt évi lakbér pótlékkal javadalmazott városi házi pénztári ellenőri állásra pályázatot hirdet. Felhivatnak az ezen állást elnyerni óhajtok, miszerint az 1883. évi I. t.-cz.-ben előirt képességüket igazoló pályázati kérvényeiket folyó évi július hó 10-ig Schlagetter Gyula városi polgármester urhoz terjeszék be. Zombor szab. kir. város tanácsának 1895. évi július hó 20. napján tartott ülésből.

Hirdetmény. Zombor szab. kir. város közönsége mai napon tartott rendes közgyű-

lésében 120/895. sz. a. 1073 □ öl városi mosztonga területnek Poppovits Dusan zombori lakosnak leendő eladását elhatározván, ezen határozat folyó évi június hó 22-étől számítva 30. napon át Gyurits György városi főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére kitétik, ott a hivatalos órák alatt betekinthező és ellene telebbezések ugyanazon idő alatt a városi tanácsához czimezve benyújthatók. Zombor szab. kir. város közönségének 1895. évi májás 28-án tartott rendes közgyűléséből.

HIREK.

— **Városi közgyűlés.** Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1895. évi június hó 22-én délelőtt 9 órakor a város háza nagytermében rendkívüli közgyűlést tartott. Targyalás alá került 1. A nm. m. kir. belügyminiszter ur rendelete az építészeti szabályrendelet tárgyában. 2. A városi házipénztár 1894. évi zárszámadása. 3. A közvetési-alap 1894. évi zárszámadása. 4. A kórházalap 1894. évi zárszámadása. 5. A szegényalap 1894. évi zárszámadása. 6. A Falczione Gyula-alap 1894. évi zárszámadása. 7. Különféle alapítványok 1894. évi zárszámadásai. 8. A nyugdíjalap 1894. évi zárszámadása. 9. A szepietészeti-alap 1894. évi zárszámadása. 10. A városi árvaszék előterjesztése az 1893. évi árwapénztári számadásokról névze a felelős számadóknak a felmentvény megadását iránt. 11. A baja-zombor-újvidéki vasut építési vállalat kérvénye a pályaudvar kibővítésére szükséges földanyag átengedése iránt. 12. A baja-zombor-újvidéki vasut részvénytársulat kérvénye a város által megszavazott hozzájárulási összegnek engedményezése tárgyában. 13. A városi utkaparók szolgálati viszonyait szabályozó szabályrendeletit tervezet. 14. A zombori kereskedő ifjak alapítványáról alapítólevél tervezete. 15. Hunczinger Vilmos a városi számvetés terhére kirótt birtokváltozási illetheke (17 frt) leiratása iránti javaslata.

— **Kitüntetett földink.** Dr. Margalits Ede kir. főgymnásiumi igazgató, ki számos éven volt gymnásiumunk igazgatója, a budapesti m. kir. tudomány egyetem bölcsészeti karához a horváth-szlavon nyelv tanárává neveztetett ki.

— **Meghívó.** A Gazdasági Egyesület folyó évi június hó 25-én (kedden) Zomborban, a vármegyeház kistermében délután 6 órakor közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívjuk.

Zombor, 1895. évi június 17-én.

Halász Gyula, *Schmausz Andor,*
e. titkár. e. elnök.

Tárgysorozat: Titkári jelentés. — Pénztári jelentés. — Számvizsgáló bizottság jelentése. — Költségvetés bemutatása 1895-ik évre. — Munkatervezet 1895-ik évre. — Az alapszabályok 5-ik §-nak 1) pontja értelmében a megürit igazgató választmányi helyek betöltése.

— **Lódiázás.** A Gazdasági egyesület évenként tartani szokott lódiázás ezuttal többek kivására Kis-Hegyesen fog megtartani, még pedig július hó folyamán. A díjazás napját a főispáni installationalis körülmények folytán eddig megállapítani nem lehetett, miért is az igazgató választmány ennek kitűzését az elnökségre bízta. A díjazás iránt nagy érdeklődést tanusítanak s hiszik, hogy megérik intelligens lötenyészők közül egy sem fog onnét hiányozni. Kiss Ábel kishegyesi nagybirtokos a kirándulókat saját házához már eleve is vendégül meghívta.

— **Zombori löverseny.** A Gazdasági Egyesület idei löversenyét augusztus hó 4-én fogja megtartani. A földmívelési miniszter a löverseny költségeihez 500 frttal járult hozzá. A löverseny programját legközelebbi számunkban közölni fogjuk.

— **Igazgató választmányi ülés.** A Gazdasági Egyesület igazgató választmá-

nya f. hó 10-én ülést tartott, melyen az egyesület f. évi működésének programját megállapította. A pénztárnoki állás lemondás folytán megüritülven arra a két pályázó közül Husvétl Károly tekintélyes gazdátársunk 10 szavazattal 3 ellenében megválasztott. Hivatalát július 1-én vevendő át, miért is felkeretnek az egyesületi tagok, szíveskedjenek a jövőben tagsági díjakat az ő címére beküldeni.

— **A Bácska legutóbb megjelent számában** közzétett „látványosság a corson” című híre vonatkozólag az érdekeltektől részéről annak a helyreigazításnak közlésére kértünk fel: hogy a beelőp jegyek ki által történt forgalomba hozatala mi által se lett beigazolva és így az egész dolog téves értesülések alapján lett Sch-re reaktroálva. A tittelegesség pedig úgy történt, hogy Sch. tette arcul azon egyént, a ki a jegyek dolgában hamis híreket colportált.

— **Milleniumi koronák.** Az ezredéves országos kiállítás igazgatóságának javaslatára a pénzügyminiszter elhatározta, hogy a millenium emlékére korona emlékpénzt ad ki. Ezeknek tervezetét Beck Ö. Fülöp, Párisban élő éremvész hazánkfa már elkészítette. Az érem elő lapján ő Felsége babérkoszorús domborképe van s ez a fölírás: „Az ezeréves Magyarország emlékére” foglalja át. A kép alatt olvasható: 1 korona 1896. A tulsó lapon Árpád, honfoglaló vezérével domborképen látható. A művészi kivitelű emlékek készítéséhez a valuta törvény értelmében már az osztrák pénzügyminiszter is hozzájárult. E szinezüst érmek diszes tokokban kerülnek forgalomba és áruk egy forint lesz. A pénzügyminiszter összesen egy millió ily emlékérmét ad ki, a minék jövedelmi fölsége a kiállítási alap javára esik.

— **Arczkép leleplezési ünnepély.** A szabadkai takarékpénztár és népbély. 1894. évi közgyűlésen 25 éves fenállásának megrendelte Czorda Bódog curiai másodelnök, mint az intézet alapítója és néh. dr. Guln György, mint az intézet 25 éven át volt igazgatója arcképeinek a tanácskozási terem számára való lefestését. Az arcképek elkészültek s most f. hó 30-án d. e. 10 órakor az intézet helyiségében e célból leleplezési ünnepély, valanint ez alkalomból, ugyan e napon este 7 órakor az „Arany bárány” szállóban disz banket rendeztetik. Egy teriek ára 5 frt.

Kinevezés. Dr. Vojnits István szabadkai főispán törvényadta jogánál fogva a közgyűlés által unonnan renszeresített és a m. kir. belügyminiszterium által jóváhagyott lajstromzói állásra — további intézkedésig — Pleszkovits János irnokot helyettesként kinevezte.

— **A pénzszerzés új módja.** Ó-Kanisáról jelentik ezt a kurta történetet: Engel Lipót fűszerkereskedésbe beállított a napokban egy ismeretlen suhancz s vett 1 kr-ért cigarettát. Majd szépen megkéri Engelt, mutasson neki koronás pénzdarabot, mert ő — ugymond — szállási béres létere még olyant nem látott. Engel hajlik a szép szóra s átad neki egyet. A fiu nezi-néz hosszasan a pénzt, egyszerű csak kiugrik az ajtón s illaberek. Engelt kergette egy darabig a gézen-guzt, de nem sikerült beérnie.

— **A kalocsai érsek a tanítóknak.** Császká György a bőkezűségéről ismert kalocsai érsek a Kalocsán építendő Tanítók háza” czéjaira 12,000 frtot adományozott.

— **A b.-kurai izr. iskolai zarárvizsgálatok** alkalmával f. hó 26-án d. u. 3 órakor az iskolában zárünnepélyt és ifjusági júniálást és a felnőttek részére este 8 órakor a Spiller-féle vendéglő kerti helyiségében nyári táncmulatságot rendez.

— **A szabadkai villamos vasut** valamint a villamos világításra vonatkozó szerződéseket a vállalkozó: Lindheim Ernő lovag által aláírtattak. A szerződési pontozatok akként lettek módosítva és aláírva, miként azt a ministerium kívánta. Az engedély

tartama 60 év. A vállalkozó a palicsi munkálatokhoz azonnal hozzá akart kezdeni, de most meg Sümeghi Ferenc városi bizottsági tag akasztotta meg az egész ügyet, miután a villamvilágítás ellen felelősséget nyújtott be.

— **Halálozás.** Román Ferenc, a szabadtéri m. kir. posta és távirtda hivatal főnöke, f. hó 17-én, életének 49. évében elhunyt. Temetése f. hó 19-én, szerdán d. u. 6 órakor nagy részvét mellett ment végbe. — A család részéről a következő gyászjelentést tettük: Román Ferencné szül. Kányay Luiza saját és leánya Anna nevében szomorodott szívvel jelenti forrón szeretett férj és atyának: Román Ferenc magyar királyi posta és távirtda felügyelőnek hosszabb szenvedés után, folyó hó 17-én délután 1/6 órakor, életének 49-ik évében történt gyászos feledhetlen elhunytát. Elhunytát keseregik nővérei: Anna férj. Fanta Ferenc, Franciska özv. Zsebkó, Mária, Jozefa özv. Ott, Sarolta, Erzsébet férj. Hubor; anyósa: özv. Kányay Karolin. A drága halott földi maradványai f. hó 19-én délután 6 órakor a „Takarékpénztár és Népbank” házából fognak az ugynevezett bajai sírkertben örök nyugalomra tétetni. A megboldogult leike üdvéért az engesztelő szent mise áldozat 19-én a Szent-Teréz főgályában 10 órakor fog a Mindenhatónak bemutatni. Szabadkán, 1895. évi június hó 18-án. Áldás lebegjen a feledhetlen jó férj és atya porai felett! — A szabadkai m. kir. posta-és távirtda hivatal, elhunyt főnöke haláláról külön gyászjelentést adott ki.

— **Az „első szabadkai géptéglás és cement-áruvágy részvényársaság”** f. hó 16-án, vasárnap d. u. 3 órakor tartotta a „szabadkai takarékpénztár és népbank” tanácsmunkájában II-ik rendes közgyűlést, melyen Rieger Mihály igazgatósági tag — Paukovich Andor igazgatósági elnök távolléte folytán — elnökölt. A közgyűlés határozat képes lévén, miután 1213 részvény helyeztetett letébe 364 szavazattal. Az igazgatóság jelentéséből kiemeltük, hogy a téglagyártmány jóságát annyira fokozták, hogy e tekintetben minden versenyen felül áll és hogy oly minőségű és fajtájú teglát is állítanak elő, mely más provinciális gyárakban nem készült stb. Az előterjesztett mérleg 9189 frt 82 kr. tiszta nyereséget mutat ki, melynek hova fordítása iránt a közgyűlés következőleg intézkedett: a) a rendes tartalék alaphoz esatolando 459 frt 50 kr. b) az igazgatóság és felügyelőbizottság jutalmára 1746 frt 08 kr. c) a forgalomban levő 228 drb. elsőbbségi kötvény 6% kamatjára fordítandó 1368 frt, d) a még fennmaradó 5616 frt 24 kr szintén a rendes tartalék szaporítására fordítandó határozottat, mi által a tartalék alap 14782 frt 59 krr fog emelkedni. — A „mérleg számla, tárgyalásánál Dausch Zsigmond részvényes azt indítványozta, hogy a részvény tőke számlán tehertéket szereplő 77200 frt leírásba hozassák. Mácskovich Titus művezető igazgató ellenzi a leírást, míg ellenben Fürst I. János részvényes, Prodánovits György felügyelő bizottsági tag és Höbl Ferenc részvényes a leírás mellett szólnak fel. E kérdésnél Mácskovich és Fürst között éles vita keletkezett, mely azzal végződött, hogy a közgyűlés az igazgatóság javaslatát fogadta el. — A közgyűlés az igazgatóság és felügyelő bizottságnak a felmentést megadta s végül a felügyelő bizottságba rendes tagokul beválasztottak: Prodánovits György 300, Hoffmann Ferenc 300, Richter József 300, Guttman Lajos 280 és Höbl Ferenc 380 szavazattal. Pótagokul megválasztottak: Weitzenfeld Adolf és Holczel Gyula 300-300 szavazattal. Ezzel aztán véget ért a közgyűlés.

— **Ösztöndíj.** Császka György kalocsai érsek a néhai Haynald kalocsai bíboros érsek által a királyi pár ezüst menyegzője alkalmából alapított egyházi festészet ösztöndíjat három évi időtartamra Dudits Andor festőművésznek adományozta.

— **A szabadkai városi zenede zárvizsgálója.** f. hó 16-án (vasárnap) d. e. 9 órakor a „Pest-város”-hoz címzett szálloda

nagytermében tartott meg szépszámu diszes közönség jelenlétében. A városi hatóság részéről ott voltak: Vojnich Félix főjegyző és Kovacsich Ágoston bizotts. tag. A 21 számból álló érdekes és változatos műsornak minden egyes számát a hallgatóság lelkes éljenzéssel s tapsal kísérete, különösen zajos tetszést aratott Hubert Janka „II-ik magyar rhapsodái” zongora (Gaal F. szerzeménye) és Vieuxtemps „Változatok” hegedői játékaival. A kisasszony már is kész művésznő. Továbbá szépen zongoráztak: Schvimmer Franciska, Holczel Irén és Klein Gizella. Csinosan énekeltek: Karlovitz Mariska, Estery Piroksa és a Holtzer nővérek: Etel és Irén; Kocsis János sikerült „Klarinett-verseny”-ével egészen meglepte a közönséget; Pollák Károly pompás hegedői játéka, valamint Fehér József klarinett és Kocsis Mihály anphonium precíz játéka szintén zajos tetszést aratott. A buzgó tanárok: Gaal Ferenc, Manojlovich Adrien és Wahl Alajos büszkék lehetnek tanítványaikra. Végül Vojnich Félix főjegyző meleg hangon köszönetet mondott a tanári karnak a felmutatott szép eredmény és haladásért. Az ünnepély Várady Antalnak Erney által megzenésített „A tavasz érkezése” című daltéka zárta be.

— **Értesítés.** A szabadkai m. kir. áll. tanítónőképző intézetben 1895/6 tanévre való felvételi vizsgálatok f. évi augusztus 30 és következő napjain, reggel 8 óratól kezdődőleg fognak megtartani. Az I. osztályban szám szerint 20, 24 oly növendék vétetik fel, ki 14 életévét betöltötte és a polgári iskola IV. vagy a felsőbb leány népiskola II. osztályát általános jó eredménnyel végezte. A felvételi vizsgálat írásbeli és szóbeli. Az írásbeli tárgyai: a) magyarnyelvi, két három számtani dolgozat. A szóbeli vizsgálat tárgyai: 1) magyarnyelvtan, 2) számtan, 3) hazai történet, 4) földrajz. Felvételi vizsgálat csak azon folyamodók jelenhetnek meg, kik erre f. évi augusztus hó második felében, írásbeli meghívást fognak kapni, ezen meghívó felvételüket azonban nem biztosítja. Folyamodó 50 kros bélyeggel, vagy egy legujabb keletű szegénységi bizonyítvánnyal ellátott kérvényt, melyhez születési, iskolai, testi épségéről szóló bizonyítványt, valamint oly nyilatkozatot tartozik csatolni, melyben ki legyen téve, hogy folyamodó a tanítónő pályán működni fog. Az így felszerelt kérvényt folyamodó saját megyebeli tanfelügyelősege útján, legkésőbb f. évi július hó végéig Bács-Bodrogh vármegye kir. tanfelügyelőségéhez benyújtani köteles. Ezen határidőn túl beérkező kérvények tekintetbe nem vétetnek. A folyamodványban a válasz megküldhetése céljából az illető lakhelye pontosan kiteendő.

— **Körrendelet.** A „Rendőri Lapok” szerkesztőse az említett lap támogatása érdekében folyamodott hozzám. Minthogy ez a lap két évi fennállása óta is már számos szolgálatokat tett a rendszert, nevezetesen pedig a rendszert nyomozás terén, s minthogy általában oly jól szerkesztett szaklapnak bizonyult, hogy nemcsak méltányosnak tartom a szerkesztőség kérelmének teljesítését, hanem e szaklapnak minél szélesebb körben való terjesztésével a rendszert és közbiztonság érdekeit vélem előmozdíthatani: a „Rendőri Lapokat” a törvényhatóság figyelmébe ajánlom és felhívom a törvényhatóságot, hogy e lap iránt az érdeklődést felkelteni és azt lehetőleg terjeszteni sziveskedjék. Megjegyzem, hogy az említett szaklap előfizetési ára a hatóságok, a rendőrök és a csendőrség részére évenként 7 frt, magánosoknak pedig 10 forint. A szerkesztőség és kiadóhivatal Budapestben, Kerepesi-ut 19. szám alatt van. Budapestben, 1895. évi jun. hó 14-én. Perczel.

— **A szegedi kereskedelmi és iparkamara** 1895. évi június hó 24-én hétfőn d. u. 4 1/2 órakor saját helyiségében ülést tart. A tárgysorozat a következő: I. A jegyzőkönyv hitelesítése s két tag kiküldése. II. Elnöki jelentés. III. Titkári jelentés az iroda tevékenységéről. IV. Interpellációk és

indítványok. V. A kereskedelemügyi miniszter ur 27998. számú leirata a honvédségi lábbeli, szükséglet szállítása ügyében és az elnökség jelentése a beérkezett ajánlatok fölterjesztéséről. VI. A kereskedelemügyi miniszter ur 32573. számú leirata, melylyel véleményes jelentésre megküldi Apatin község vásár áthelyezési kérését. A kereskedelmi osztály javaslatával. VII. A kereskedelemügyi miniszter ur 33506. számú leirata, melylyel véleményes jelentésre megküldi Csongrád község hetivásár látogatási szabályrendeletét. Az iparosztály javaslatával. VIII. A kereskedelemügyi miniszter ur 35363. számú leirata az 1894. évi jelentés egyes részletére vonatkozólag. IX. A kereskedelemügyi miniszter ur 36129. számú leirata az országos közgazdasági monografia munkálatainak abban-hagyására. X. A budapesti kamara átirata az 1896-ra tervezett kamarai kongresszus ügyében. A kereskedelmi osztály javaslatával. XI. A kassai kamara átirata az 1896-ik évr. tervezett kereskedelmi kongresszus ügyében. A kereskedelmi osztály javaslatával. XII. A hmvásárhelyi termény és gabona-csarnok átirata a Szeged és Hmvásárhelyi közti telefon-összeköttetés ügyében. A kereskedelmi osztály javaslatával. XIII. Az ó-becsei iparhatóság átirata, melylyel véleményezésre megküldi az ó-becsei iparüzleti betegségyelő pénztár alapszabályait. Az iparosztály javaslatával. XIV. A szegedi bõripari szövözet kezébe a közgazdasági alaptól vett kölcsönre vonatkozó nyilatkozat fölterjesztéséről. Az iparosztály javaslatával. XV. Az elnökség jelentése a kamarák monografiájához a budapesti kamarának rendelkezésére bocsátott adatokról. XVI. Az elnökség jelentése a kerületben rendezett tanonczmunka-kiállításokra utalványozott összegekről. XVII. Kulinyi Zsigmond titkár kérése egy havi szabadság engedélyezéséért.

— **A szabadkai izraelita hitközségi választások.** A küszöbön álló izr. képviselőtestületi választások ügyében nagy szabású pártgyűlést tartottak f. hó 16-án a szabadkai hitközségi tagok. Mintegy 120 választó polgár jelent meg a kibocsátott meghívókra. A gyűlést dr. Klein Adolf nyitotta meg, üdvözölvén a megjelenteket, beszédeben eszterelte a hitközség jelenlegi előjáróságának a közszégi ügyek iránti közönyét s reá mutatott a visszaesés és pangásra, mely a község életében beállott, végül lelkes szavakban hívja fel a tagokat a mozgalombani részvételre. Az éljenzéssel fogadott megnyitó után Landesman Lipót előjárósági tag tartotta meg beszámolóját. Beszédében kifejtette a pangás és visszaesés okait s végül oda konkludált, hogy a jelenlegi képviselőtestület nem állott feladatának magaslatán, amiért annak gyökeres megváltoztatása válik szükségessé. Most dr. Csillag Károly tartott szükséges programbeszédet, elyant, amely bárhol is megállta volna helyét, s amelylyel már amugy is lelkes választókat volással elragadta. Utána Buchwald Samu hitközségi tag emelt szót ajánlván a dr. Csillag által kifejtett programot elfogadásra, mire egyhangúlag nagy lelkesedéssel kimondták a purifikató szükségességet. Ezután a héttagú kandidáló bizottságot választották meg, melynek tagjaivá lettek: dr. Klein Adolf, dr. Csillag Károly, Landesman Lipót, Zopf Henrik, Buchwald Marci, Buchwald Samu és Sugár Manó hitk. tagok. A bizalmi férfiak kijelölése után, melybe dr. Klein Adolf, dr. Csillag Károly és Buchwald Samu választottak meg a gyűlés a legnagyobb rendben az elnök éltetésével feloszlott. Érdekes választás lesz ugyilászik f. hó 30-án, mely az előzmények után hevesnek ígérkezik.

— **Jótekönyösi tombola-estély.** A szabadkai fodrász és borbély segédek f. hó 30-án a „Rözsabokor”-hoz címzett vendéglő kerthelyiségében (ezelőtt Weinmann vendéglője) a szegény tanuló felruházására, (tombolával-egybekötött) zartkörű táncmulatságot rendez. Belépti jegy előre váltva 60 kr. a pénztárnál 80 kr. kiséző anyák belépti díjat nem fizetnek. Jegyek előre válthatók: Winkler Simon, Strucz Béla, Dekalin László, Drágits

Szvetozár, Tomasits Mihály és Czírok Lajos fodrásztermében.

)(Mindazon idegen ajku szülők, kik gyermekeiket a középiskola I.-ső osztályába beolvasztják, vagy esetleg a „magyar nyelv“ kellő ismeretével nem bírnak és egy tárgyból megbuktak, azok gyermekeiket a vakációba oktatás és a nyelv elsajátítása végett jutányos díjazás mellett Bezdánban elhelyezhetik, hol teljes jó el-látásban és kellő figyelemben részesítetnek. Bővebb felvilágosítást e lap szerkesztője ad.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyaromból rendelik — fekete, fehér színeseket 35 krtól 14 frt 65 krig méterként — sima, csíkos, koczkázott, mintázottakat, damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) s. a. t. postaber és vámentesen a hazhoz szállítva és mintaként postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. k. udvart szállító) **selyemgyára Zü-richen.** Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasz-tandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Vidék.

Hodságh. 1895. június 20.-án.

Tekintetes szerkesztő Úr!

Több rendbeli beszámolás történt nálunk. Számot adtak a tanítók, a Hodságh kerületi képviselő működésükről és ennek eredményéről.

Mindenek előtt tekintünk be oda ama kis köztársaságba, hol az igazi testvériség, igazi egyenlőség és a józan féken tartott szabadság honol. Folyó hó 14 és 15-ik nap-jain tartattak a helybeli róm. kath. elemi népiskolában lángbuzgalmú főt. Fuchs József plébános elnöktele mellett az évi zárvizsgálatok a nagy közönség érdeklődése nélkül. Ohajtottuk volna, hogy a helybeli n. é. közönség minél nagyobb számban jelenjen meg e nyilvános vizsgálatokon. Különösen azokat az urakat szeretjük volna ott látni, kik a helybeli tantestületet az utcasarkon bírálják fölül, s kik a hodsághi tantestület, egynek kivételével, fitymálják, kicsinylik. Ott, ama romlatlan társaságban tapasztalhatták volna, hogy azokból a szikrázó szemekből az erények felelesztett lángjai sugárzanak; a gyermekek szabad értelmes, magyar feleleteiből meggyőződhetek volna, hogy a növendékek nemcsak értelemben, de már nyelvben is magyarok, (mert kérem, a felsőbb osztályokban egyes tantárgyak magyar nyelven kezeltettek, és ha az élet, melybe most a nagyobb növendékek kilépnek, alkalmat nyújt a magyar nyelv tovább gyakorlására, a tanítók verejtékes munkája nem veszend kárba. Meggyőződhetek volna, hogy a hodsághi tantestületnek oly jeles erői vannak, kik díszére válnának bármely tantestületnek; továbbá láthatták volna, hogy a helybeli tanúgy főt. Fuchs József plébános ur személyében oly kezekbe van letéve, kinek ügy-szeretete, lankadhatatlan tevékenysége par-sulva a minden szépért lelkesülő szívének önzetlenségével a tantestületben a hivatás-szeretetet istápolja, azokat munkára ser-ken-teti.

A legjobb tanulókat a szeretet jelével halmozta el plébános urunk, midőn mindegyikét megajándékozta. Kiosztatott továbbá két alapítványi jutalom, és pedig azon gyermekek között, kik a magyar nyelvben leg-szebb előmenetelt tettek; jutalmat nyertek egyenkint 5 frot Lórencz József és Knébl Katalin tanulók.

A második beszámolás az országos képviselői — folyó hó 16-án történt a hód-sághi községhez balkonján, melynek egész lefolyásáról monhatjuk, hogy befellegzett a liberális pártnak a hodsághi kerületben. Dél-előtt 11 órakor jött Rohonyi Gyula főlkorte-sei kíséretében, élükön néhány szál díszlő-

vészszel's trombitással a községhezára, hol rendőri aszisztencia mellett, a hivatalból be-rendelt községi elöljáróságoknak tartott fo-hászkodó, öndicsőre vallomásokat. Beszédé-ben, mindenek előtt áldást kért hallgatóira, majd hymnust zengett Wekerle és társainak; Bánffyról tünnepélyesen bevallotta, hogy a felső kapitulumban ugyan sok nincs, de van erős akarata; majd azt állította, hogy Bánffy legyűrte a németet, Kálmokyt elesa-potta, mely tényekből nagy dicsőség haram-lik a magyar nemzetre. Az egyház-politikát illetőleg ker-te hallgatóit — ne firtassák, hagyjonak ebben szabad kezét a liberális pártnak — hiszen a jövő majd megmutatja: jó-e vagy rossz-e?! (Az már bizonyos.) A közönségnek tetsző dolgokról beszámolni nem bírván, szónok a jövőbe kalandozott, s magyarázta, hogy a jövőben elfogadandó törvényjavaslatok következtében mily boldo-gok leszünk. Előhozta ugyanis a kuriai bí-raskodás és a választások tisztaságát bizto-sító törvényjavaslatokat. E javaslat fölötti elmékedése valóban szívreható és meggyőző volt, mert mi valóban érezzük, mit ő elő-a-ott. Állítja, hogy választásaink nem tiszták, a polgárokat megvesztegetik, erőszakoskod-nak, legszentebb jogaitól megfosztják. Mily tanulságos mindent hallani egy mameluktól, kit legszáj-sabb kortesei környeznek! És mily lelkesülten éljenzünk mi ellenzékiek annak reményében, hogy tiszta választáso-kat kapunk.

Ennek utána elmondá Rohonyi Gyula, mily okos, mily szorgalmas, mily önfeláldo-zó ember ő, mily sokat akar Hodsághért tenni, s hogy az épülő vasutat is ő szerez-te meg Hodsághnak, (nem is tudtuk). Beszéde végén pedig az Eg urától ismételt bő áldást kért a jelenlevőkre, családjaikra, a hazára stb. stb-re. Szűnni nem akaró zajos eljen-zést a hodsághi főlkortes és egy kereskedő eszközölte duettben, előbbi nagyobb gyak-orlottsággal bírván, a primot vitte, míg az utóbbi csak szekundált. Kettős éljenzésük hatástalanul maradt, mert egy lélek se vi-szszonozta s így erőlködésük csak mosolyt kellett. — 12 órakor oszolt széjjel a türel-mes hallgatóság, mi ellenzékiek haza indul-tunk, a képviselő úr pedig meghívott vendé-gyeivel — az erdemes elöljárókkal, banketre. — A beszámoló beszéd iránt Hodsághon s a környéken vajni kevesen érdeklődtek; hi-veikből — ha még vannak, alig voltak jelen.

Dicséretreméltó főszolgabíránk abbeli bölcs intézkedése, hogy a képviselői beszá-molóktól végig hallgató közönséget rendőri fel-ügyelet alatt tartotta. Talpig fegyverben, szu-ronyos puskákkal czirkált 8 rendőri a hallga-tóság között az egész beszéd folyama alatt, Derék elöljáróságunk a multnak példáin okul; emlékezzünk csak vissza, — mily skandalumok történtek másfél év előtt Wit-mann János képviselő beszéde alatt; Persze csak let volna akkor rendőri a helyszínen, mi mást tehettek volna, mint hogy a gorom-báskodókat s rendetlenkedőket hűvösre te-gyék!?

Egészen másként volt most; bár a hal-gatóság legnagyobb része nem osztja szó-noklók politikai nézeteit, mégis zavartalanul, minden közbeszólás nélkül mondhatta el be-szédét,

Délután a képviselő úr csatlósai kísé-retében megjelent a hodsághi gazdasági ka-színó által rendezett ló-díjazáson. Maga is az egylet nemes célját előmozdítani! akarván a díjazáshoz 25 frittal járult. Szép csikaikért díjakat nyertek: Mengeszek, Lang Ferencz, Szebaner F. s Schaffer F. gazdák.

A képviselő úr másnap reggel távozott, bizonyára ama benyomás alatt, hogy ő nem a polgárokat, hanem egy klikket képvisel, mely hevében a liberálizmustól szinte tajték-zik, de a zsidó ellen tüzelt vassal küzd, ha velük egy községben meglepedni akar.

r. l.

IRODALOM.

A Hét, Kiss József szépirodalmi

hetilapja a század végén a modern szellemet jelentő irodalmunkban. Két törvényt szabott magának. Az egyik negatív természetű: ke-rülni mindazt, ami üres és nagyképű, ami kopott, elcsépejt és banális, ami bornirt és izetlen, ami hamis és hazug; kerülni a for-málanságot, költőietlenséget, tartalmatlansá-got. A másik pozitív törekvés mindennek el-lenkezőjére mutat. Keresni az eredeti gondo-latot, az új eszmét s csak az igazi tehetsé-get juttatni szóhoz, de tét nyitni a szellemi erő minden érdekes és elményedőre ösztön-ző nyilvánulásának. Szóval: A Hét nem kíván ócska holmival kereskedni, hanem iga-zán becses anyagot hozott forgalomba. Az egyszerű lélek nemes és örök szép poézise és a bonyolult lelkek poétikus tartalma egy-aránt vonzó tárgya e lapoknak; csak az együgyűség van kizárva A Hét birodalomból. Különösen szereti azokat az érdekes, mély problémákat, melyek a kort jelzik s az élő legnagyobb gondolkozókat foglalkoztatják. Mindezzel első sorban és mindenekelőtt a magyar irodalom érdekét kívánja szolgál-ni, ami természetes is oly lapnál, melynek szer-kesztője maga poeta és segítői oly nagyte-hetségű emberek, mint A Hét munkatársai. Pszichológiailag lehetetlen, hogy ily talentu-mos emberek, ily öntudatos, komoly írók, egyenként véve is kicsinyes, önző célt kövessenek s hogy egyesülve ne nagy dolgot szolgáljanak. Az irodalom szentsége A Hét-nek s a tehetségbálványa neki, abban győ-nőryrködik, az előtt leborul, bárhol találja is. Nem titkolózik, nem prudériás mindent el-mond becsülettel őszinteséggel; csak talen-tum legyen, aki elmondja s előlköl, finom, irodalmi a hang, amelyen szól. Rendkívül finomra csiszolt izléssel őrizi irodalmi színvo-nalát és — amennyire viszonyaink között csak lehetséges — valóban több ambició-zóval, mint számítással, igazán becses közle-ményekkel szolgál közönségének. A belletrisztika és kritika mellett hétről-hétre pompás poli-tikai „Kronikákat“ közöl A Hét. Ezek ré-gen kivívták politikai nagyságaink tetszését. Ép oly figyelembe részesül a lap Innen-Onnan rovatja, melyet sokszor próbáltak már utá-nozni, de a halovány másolatok csak annál jobban dicsérik az eredetit. Érdekes a lapnál, hogy kicsi keretében mindig élénk visszhangja a hét eseményeinek és tájékozást nyújt a hét hangulatáról. Hatodfél évi fennállása alatt tekintélylyé fejlődött A Hét irodalmi kérdésekben és meghallgatják véleményét a politikában. A Hét előfizetési ára egész évre 10 frt.

A vetések állása.

Csurog, 1895. június 17.

A repcét környékünkön mindenütt le-kaszálták, de a bő esőzés miatt még eddig nem lehetett behordani, asztagokba rakva kint ázik, s bizonyára lesz benne kár. A bu-za az esők miatt megdőlt, nagyon sok ben-ne a gyom, csak közepes termés, holdankint 6 mázsa várható. A kapásnövények szépen fejlődnek, s jó termésre nyújtanak kilátást, az első kapálás ugy a kukorica, mint a rozsnál befejeztetett.

**Nem a kovácsnál kell
szenet vásárolni! ezt mondja
a régi példaszó.**

Ezt joggal mondhato telepitvényemre, mert csakis egy ily nagy üzlet, mint az enyém, mely óriási árukészleteket készpénzen vásárol kevés költség mellett, ami csakis a vevőnek van hasznára.

Elragadó szép szövetminták magán vásárlóknak ingyen és bérmentve. Dus tartalmú mintakönyv, a milyen még nem létezik, szabóknak bérmentetlen.

Öltözékeknek való kelmék

Peruvien és Dosking a magas Clerus számára, előírás szerinti szövetek a cs. és kir. tisztviselői egyenruhákra, továbbá a rokkantak, tüzoltók egyenruhára, kocsiúthuzat, loden-szövet vízmentes vadászöltönyökre, mosószövetet utazó plédok 4—14 frtig stb.

Dicséretes, becsületes, tartós, tiszta gyapot szöveteket, melyek alig ütök meg a szabónak fizetett árat, ajánl

Stikarofsky János,

BRÜNNBEN

(das Manchester Österreichs).

A legnagyobb posztó-raktár fél millió értékben.

Széküldés utánvét mellett.

Levelezés: Német, magyar, cseh, olasz, francia, lengyel és angol nyelven.

Szépitőszér különlegességek.

Fischer Róbert

a vegyész tudora és szépitőszér készítő vegyészeti laboratóriumból
Bécs I. Habsburgergasse 4.,
2-ik emelet.

Szörvesztő-szer (Epilatoire)

az arcz-szőr, a kézen s a karokon stb. előforduló szőr teljes kiirtására. A kellemetlen helyen levő szőrnek akkénti kipusztítására, hogy az **soha többé** utána ne nőjjön, eddig csak óhaj volt, mivel ezt eddig semmi-féle szerrel sem érthették el. **Feltűnést** kelt ennelfogva az én szerem, a mely nemcsak a szőrt pusztítja el, hanem annak **utána növeszt** is meggátolja annalfogva is, mert én a siker érdekében teljes garanciát nyujtok s kötelezem magamat, ha a szer a kívánt eredményt nem járna a teljes összeg visszaadására.

A különlegességek árai:

- Szörvesztő-szer (Epilatoire) 1 kis üveg . . . 5 frt.
- 1 nagy üveg . . . 10 frt.
- Szeplő-kenőcs 1 tegely . . . 2 frt.
- Bérmentes küldéssel 20 krral több.
- Ozon vízben felfogva 1 üveg 1 1/2 liter 1 frt 25 kr.
- Szökítő-víz (Blondeur) 1/2 literes üveg . . . 3 frt.
- „No“ hajfestő szer 1 doboz, test szökétől feketéig 1 frt 20 kr., 3 frt, 5 frt.
- Poudre Email 1 katonai poudert 3 színváltozatban. 1 katonai pirostóval 3 frt, katonai pirostó nélküli 2 frt.
- Szer vörös orr ellen 1 doboz 2 frt.

Gyógyászati quarzhomok a miteszer elárvoltására 1 frt 50 kr.

Az Ozon és az egyes különlegességi szerek használatáról szóló ismertető füzetek ingyen és bérmentve.

A szerek ártalmatlan voltáról tanuskodó bizonyítványok betekinthetők ugyancsak a világ minden részéről érkezett köszönő iratok ezrei. Teljes megbízható s szakzerű felvilágosítást minden kozmetikus kérdésben ingyen naponként d, e. 10—12-ig s délután 2—4 óráig.

Vidékre levél útján is.
Raktár Budapest: TÖRÖK JÓZSEF gyógy-szertárban Király-utca, FAY KISS J. gyógyszerésznél a „Nagy Kristóf“-hoz.

SOK millió SZOR
fo g o t i s z t i t ő s z e r .
megpróbálva és jónak találva, fogorvosilag ajánlva, egyuttal legolcsóbbá Mindenütt kapható.

SARG-féle egyszásűgyi hatóanyag megvizsgálát (bizonyítvány Bécs 1887. július 3-an.)

Summi!

Eredeti párizsi gummi és halhólyag mely finomság és jószág tekintetben a legmagasabb követelményeket is fölülmulja. Egy tucat 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 és 8 frt. Bontás amér. (rövid) 3 és 4 frt, legfinomabb párizsi hőgyszívacs 2, 3, 4 és 5 frt. Hőgypresorvált Hasse után 2 frt, Mensinger tanár után 2 frt 50 kr. darabonként. Megrendések dírcéden lepecsételt levelekben utánvét mellett, vagy a pénznek előleges beküldése mellett.

REIF J., BÉCS,
I., BRANDSTÄTTE 8.
Uraknak szülő teljes mintakönyv 5 frt, kisebb 4, 3 és 2 frt. Arjegyék zárt borítékban ingyen. Magyarországhól eredő megrendelések 10%-kal olcsóbbak.

Egy doboz ára 1 frt 20 kr. elküldés utánvét vagy az összeg előleges beküldése után.

Kapható: a legtöbb illatszér-, drogus- és gyógyszertárakban

TAUSSIG GOTTLIEB
finom tolette-szappanok egyarosa és illatszerek főráklára Bécs I. Wollzeile 3. sz.

Elismerő levelek a legjobb köröhből minden dobozhoz mellékelve.

KLYTHIA A BŐR APOLÁSÁRA.
Az arczról szárpírese és finomítás.
Legelőgansabb tolette-, bal- és szalon-puder fehér, rozsa- szín vagy sárga.
Vegytől megvívzsgátva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

BERGER ANIÁL
BUDAPEST, AMBRUSI utca 58.
Ausztria kerekpártyák
KÉPZŐMUNKÁI ÉS VERSEKESZÉSEI
MAGYARORSZÁGI VERSEKESZÉSEI
ARJEGYÉK INGYEN

Tőzsdei megbízásokat
gütányosan és telhísmertesen eszközöl

Alapítástott 1886.

Instig Miksa
bank- és váltóháza Budapest, Váci-körút 43.

Arad, Győr, Pozsony, Szeged, Sz.-Fehérvár, Szombathely, Szabadka, Temesvár telefon-állomásról az érdeklődők telefon után direct irodámhoz fordulhatnak, hol naponkint 10—5 óráig az árfolyamok ANÁSA iránt felvilágosítást díjtalanul nyerhetnek. **Telephon-szám 1070.**

Előfizetési felhívás

A HÉT
POLITIKAI ÉS IRODALMI SZEMLE VI-İK ÉVFOLYAMÁRA.
SZERKESZTI ÉS KIADJA
KISS JÓZSEF.
Főmunkatárs: KÖBOR TAMÁS.

Belső dolgozólrásak: Ambrus Zoltán, Heltai Jenő, Ignótus, Kozma Andor, Tóth Béla, Tíz választékos, gazdag tartalmu kötetben fekszik A HÉT az olvasó közönség előt. Uj eszmék, uj irányok, és uj írők adják meg neki a maga különleges színét és zamatját. Uj csapások jölök útját az irodalomban. Nem müveltünk nagy dolgokat; de nagyot akarni is érdem. A szabad gondolatnak voltunk eddig fátylavívői és a szabad szó lesz legmagasabb ambicióznk a jövőben. Politikában és irodalomban egyaránt.

Könyvi, tetszetős formában adunk számot a hét eseményeiről és a domináló mozzanatokkal külön „Kronikák“-ban foglaljukunk. Ezt a műfajt mi honosítottuk meg a magyar irodalomban. Szépirodalmi közleményeink mindig választékosak. Az aktuális részt pedig csupa elsőrangú írók írják. A HÉT mögött olyan mult áll, melyre jogos önézzettel utalhatunk. Ajánljuk lupunkat továbbra is a müvelt közönség szeretetébe.

Budapest, 1895. június havában.
Előfizetés: Egész évre 10 forint. Félévre 5 forint. Negyedévre 2 forint 50 kr.

KISS JÓZSEF
Mutatványszámok ingyen!
A HÉT kiadóhivatala Budapest VII., Erzsébet-körút 6. szdm.

Szolyva és Polenai

szaktekintélyek által elismert kiváló hatású
gyógyvizek

Gyomor és fejfájás, szédülés, cukros húgygár

aranyer bántalmat és köszvényelleni különlegesség!

a friss töltésű, SZOLYVA és POLENAI védjegye!

Luhi Erzsébet

rendkívüli kellemes ízénél fogva, főleg borral vegyítve a betegnek élvezetes, kellemes üdítő italt képez.

tulságos gyomorsav képződésénél. Idült gyomorhurut és étvágytalanság

torok gége és hörgők idült hurutos bántalmait, feltűnő sikerral tesz alkalmazva.

A friss töltésű LUHI védjegye!

Főraktár: Budapest, **Frum István utódnál**, tulajdonos Werner Adolf Bathyányi u. 3. sz. Megrendelhető: minden ásványvíz kereskedésében, vagy közvetlenül Gróf Schönborn uradalmi Igazgatóságánál, **Munkácson.**

Ezen vizeknek tisztá kezelése folytán, kellemetlen utóíze nem képződik

Egyleteknek kerékpárokkal való felszerelését igen kedvező feltételek mellett vállalom el.

Képviselője Premier Cycle Co. Coventry-i, a Seidel és Naumann dresdai, The Schmith Glasgovi, továbbá a Kayser, Dürkopp, Adria és a világhírű Sparbrook gépeknek.

!!! Legolsóbb be-
vásárlási forrás !!!

Kemény Lajos

kerékpár raktáros
Hód-Mező-Vásárhelyen,
Főtér.

Ajánlja az érdeklődők b. figyelmébe a legújabb rendszerű **kerékpárok** ugyszintén **kerékpárrészek és felszerelési cikkekkel** dusan felszerelt raktárát jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett.

Vidéki megrendelések azonnal és pontosan eszközöltetnek, több kerékpár vásárlása esetén minta-gépekkel megjelenek.

Betanítás vevőknek ingyen.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Zomborban már több kiténő gépem van forgalomban előkelő kerékpár egyesületi tagoknál, hol azok valamint **VANCSEK BÉLA** ur gépész bizományosomnál (lakása Zrinyi-utca 182. szám alatt) mindenkor megtekinthető.

A lehető legsolidabb kiszolgálásról t. vevőimet biztosítva, vagyok teljes tisztelettel

Kemény Lajos.

Használt kerékpárokat vásárlás esetén illő árban becserelek.

A helybeli, aradi, csabai és szabadtéri kerékpár egyleteknek szállítója.

5-10 frtot

kereshet naponként oly ügyes és solid ügynök, aki **privát vevőket** fölkeres.

Ajánlatok „**Holland**“ poste restante cím alatt Bécs, főpósta.

Phönix-hajkenőcs

a Stuttgarti egészségügyi és betegápolási kiállításon 1890-ben díjat nyert. Orvosi vélemény és ezer halálat szert az egyetlen realis és ártatlan szer, hogy uraknak és nőknek teljes újdajajzatot növevessen; igen fiatal uraknál erős hajuszt növeszt. Sikerért és ártalansáért jótállás. Egy tégely 80 kr., postai küldemény vagy utánvét 90 kr.

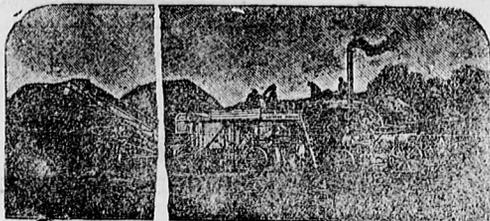
K. HOPPE, WIEN, XVI., Schlegelgass 12.

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lőerejű szüges cséplőkészleteket továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lőerejű

sines gőzcséplőkészletekkel,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjja-zóval és választóhengerrel.

Fa- és szénfütésű eredeti **szalmafüto** gőzmozdonyokat

Kotzó Pál

gépészmérnök
BUDAPEST,
üllői-út 18.

Vidéki ügynökök kerestetnek.

Nyomatott a „Zombor és Vidéke“ könyvnyomdájában.

FIGYELMEZTETÉS.

Francia módon eszközölt **chemikai vegytisztító intézetemre** becses Czimet felhívni és figyelmeztetni bátorítkodom.

Urak, hölgyek és gyermek ruhák, egyenruhák, nadrágok, mellények stb. minőségükhöz képest, minden fejtés és szejjel szedés nélkül, annélkül hogy eredeti formájukat (Facont) veszítenék, mosatnak és vasaltatnak.

Báli, színházi ruhák díszszel és dísz nélkül, bársony felöltők, színházi belépők és selyem porköpenyek, minden színű kabátok, és kendők, hálóköpenyek, szőnyegek, valamint mindennemű vattázott tárgyak és butorzat, ugyan fenti módon mindennemű foltoktól kitisztítatnak, eredeti faconjuk és fényük megértése nélkül.

Különösen figyelembe ajánlom módszerem, **ablak-függönyök, fehér erme és mindenféle más színűek chemikai mosás és tisztítását, melyek vegytisztító intézetemből kikerülve ujjakkal vetélkednek.**

Egy pár ablak függöny tisztítása — 50 kr.

Levelező lappal való meghívásra, pontos cím megjelölése mellett személyesen megjelenek.

Kiváló tisztelettel
Fischer Simon

chemikai vegytisztító intézete ZOMBORBAN,
a kis szerb templommal szemben.

Továbbá R. GERRETT & SONS felülmulhatlan 40% tüzelőanyag megtakarító.

KOMPOUND gőzmozgonyokat

legjobbnak elismert *brandfordi önműködő amerikai kérekötő aratógépet*. Eredeti amerikai szénagyűjtőit 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált ruddal. *Sorvető és szóróvető gépet* és mindennemű egyéb kisebb gépetek.

Jutányos árak!
Kedvező feltételek!